Категорія справи № **619/5232/25: Кримінальні справи (з 01.01.2019); Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку; Воєнні злочини.**
Надіслано судом: **16.06.2026.** Зареєстровано: **17.06.2026.** Забезпечено надання загального доступу: **18.06.2026.**
Номер судового провадження: **1-кп/619/175/26**
Номер кримінального провадження в ЄРДР: **22022220000000271**

справа № 619/5232/2

провадження № 1-кп/619/175/2

ВИРОКІменем України

16 червня 2026 року м. Дергачі

Дергачівський районний суд Харківської області у складіголовуючого - суддіОСОБА_1 суддівОСОБА_2 ОСОБА_3 за участю:секретаря судового засіданняОСОБА_4 розглянув у відкритому судовому засіданні кримінальне провадження № 22022220000000271 від 22.03.2022 за обвинуваченням: **ОСОБА_5 ,** ІНФОРМАЦІЯ_1 , уродженця с. Могойтуй Могойтуйського району Читинської області РФ, громадянина Росії, військовослужбовця НОМЕР_1 танкового полку 3-ї мотострілецької дивізії НОМЕР_2 гвардійської загальновійськової армії Московського військового округу, зареєстрованого за адресою: АДРЕСА_1 ; у вчиненні злочину, передбаченого **ч. 2 ст. 438 КК України,** за участю сторін кримінального провадження та інших учасників судового провадження: прокурораОСОБА_6 захисникаОСОБА_7 .

Формулювання обвинувачення, визнаного судом доведеним.

Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022 року в Україні введено воєнний стан у зв`язку з військовою агресією Російської Федерації проти України.

Відповідно до Резолюції Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02 березня 2022 року військова агресія Російської Федерації була засуджена як така, що порушує статтю 2 (4) Статуту ООН, а також суверенітет, незалежність та територіальну цілісність України. Крім того, Російську Федерацію було зобов`язано припинити застосуванн сили проти України та вивести свої збройні сили за межі міжнародно-визнаних кордонів України.

Також Генеральна Асамблея ООН прийняла Резолюцію ES-12/1 від 24 березня 2022 року, якою додатково засуджує військову агресію Росії проти України, вимагає від Російської Федерації припинення військових дій, в тому числі атак проти цивільних осіб та цивільних об`єктів, а також засуджує всі порушення міжнародно гуманітарного права та порушення прав людини та вимагає безумовного дотримання міжнародного гуманітарного права, включно із Женевськими Конвенціями 1949 року та Додаткового протоколу I 1977 року до них.

Громадянин РФ ОСОБА_5 , будучи військовослужбовцем НОМЕР_1 танкового полку ІНФОРМАЦІЯ_2 , усвідомлюючи існування міжнародного збройного конфлікту, 02.03.2022 приблизно об 11:30 год, більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено, перебуваючи на узбіччі автошляху Е105, поблизу окупованого н той час населеного пункту Дементіївка Харківського району Харківської області, діючи умисно, усвідомлюючи суспільно-небезпечний характер своїх дій, передбачаючи реальну можливість настання суспільно-небезпечних наслідків у вигляді настання смерті цивільних осіб, та свідомо допускаючи настання вказаних тяжких наслідків, порушення вимог частини другої статті 51, частини другої статті 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08 червня 1977 року, із використанням великокаліберного кулемету калібру 12,7 мм здійснив обстрі транспортного засобу «BMW X5» р/н НОМЕР_3 .

При цьому ОСОБА_8 усвідомлював, що водій та пасажири автомобілю «BMW X5» р/н НОМЕР_3 є цивільними особами у розумінні статті 50 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08 червня 1977 року, тобто особами які перебували під захистом міжнародного гуманітарного права та не повинні бути об`єктом нападу.

Під час обстрілу водій ОСОБА_9 не впорався з керування внаслідок чого автомобіль з`їхав з дороги.

Через деякий час ОСОБА_9 знову розпочав рух на транспортному засобі «BMW X5» р/н НОМЕР_3 .

ОСОБА_8 , продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, діючи умисно, із використанням великокаліберного кулемету калібру 12,7 мм знову здійснив обстріл транспортного засобу «BMW X5» р/н НОМЕР_3 , в якому знаходились цивільні особи, внаслідок чого той загорівся.

Внаслідок повторного обстрілу ОСОБА_9 та малолітня ОСОБА_10 загинули на місці, а ОСОБА_11 та неповнолітній ОСОБА_12 , отримавши поранення, зуміли вибратись з палаючого автомобіля на безпечну відстань та залишились лежати на землі.

ОСОБА_8 , розуміючи, що його діям не чинять опір, діючи умисно продовжив здійснювати постріли у бік палаючого автомобіля.

Унаслідок указаних умисних дій ОСОБА_13 відповідно до висновку експерта № 09-447/2024 від 27.07.2024 ОСОБА_11 спричинено тілесні ушкодження: вогнепальне осколкове проникаюче поранення грудної клітини ліворуч з пораненням 1,2 і 6-го сегментів лівої легені, яке відноситься до ТЯЖКИХ тілесних ушкоджень, за ознако небезпеки для життя (п.п.2.1.1, п.п.2.1.3.б «Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень Наказ № 6 від 17.01.1995 р МОЗ України»); вогнепальний перелом 4 ребра ліворуч, лівобічний малий гемопневмоторакс, які відноситься до ушкоджень СЕРЕДНЬОГО ступеня тяжкості, яке спричинило за собо тривалий розлад здоров`я понад 3-х тижнів (21 дня) згідно (п.п.2.2 1а,б,в і 2.2.2. «Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень», затверджених Наказом № 6 МОЗ України від 17 січня 1995 року).

Також унаслідок указаних умисних дій ОСОБА_13 відповідно до висновку експерта № 09-594/2022 від 17.10.2022 неповнолітньому ОСОБА_12 спричинено тілесні ушкодження: проникаюче вогнепально-кульове поранення задньої поверхні грудної клітки з порушенням діафрагм, з наявністю тілесних ушкоджень тонкого та товсто кішківника, селезінки, які відносяться до ТЯЖКИХ тілесні ушкодження, як небезпечні для життя, (п.п.2.1.1 «Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень Наказ № 6 від 17.01.1995 р МОЗ України»); осколкове поранення лівої гомілки та скрізне кульове поранення м`яких тканин стегна (кожне з ни відносяться до ЛЕГКИХ тілесних ушкоджень, що спричинили за собою короткочасний розлад здоров`я тривалістю понад 6-ти днів, але не більше як 3 тижні (21 день), (згідно п.п. 2.3.1.а, 2.3.3. «Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень Наказ № 6 МОЗ України від 17.01.1995 р»).

Таким чином, військовослужбовець ЗС РФ ОСОБА_5 , діючи в умовах міжнародного збройного конфлікту та у зв`язку з ним, усвідомлюючи зв`язок свого діяння із міжнародним збройним конфліктом, явну злочинність своїх дій, наслідків та бажаючи їх настання, у порушення законів та звичаїв війни, вчинив умисне вбивство цивільни осіб - ОСОБА_14 та малолітньої ОСОБА_10 , а також спричинив вогнепально-кульові поранення ОСОБА_11 та неповнолітньому ОСОБА_12 , чим грубо порушив частину другу статті 51 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протоко I), від 08 червня 1977 року.

Статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність, що передбачає відповідальність за кримінальне правопорушення, винним у вчиненні якого визнається обвинувачений.

Дії обвинуваченого ОСОБА_13 , які виразилися в порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов`язковість яких надана Верховною Радою України, а саме частини другої статті 51, частини другої статті 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, щ стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08 червня 1977 року, ратифікованого Указом Президії Верховної Ради УРСР № 7960-XI від 18.08.89, поєднаному з умисним вбивством, суд кваліфікує за ч. 2 ст. 438 КК України (в редакції до 24.10.2024).

Докази на підтвердження встановлених судом обставин, а також мотиви неврахування окремих доказів.

Відповідно до ухвали від 19 листопада 2025 року відносно обвинуваченого здійснюється спеціальне судове провадження.

Будь-яких відомостей щодо позиції обвинуваченого щодо пред`явленого йому обвинувачення суду не надано.

Відповідно до ч. 2 ст. 7 КПК України, зміст та форма кримінального провадження за відсутності підозрюваного або обвинуваченого (in absentia) повинні відповідати загальним засадам кримінального провадження, зазначеним у частині першій цієї статті, з урахуванням особливостей, встановлених законом.

Зважаючи на специфіку спеціального судового провадження, суд, зберігаючи неупередженість та безсторонність, надає особливого значення охороні прав та законних інтересів обвинуваченої як учасника кримінального провадження, яке відбувається за її відсутності, забезпеченню повного та неупередженого судового розгляду з тим щоб до обвинуваченого була застосована належна правова процедура в контексті приписів ст. 2 КПК України з дотриманням всіх загальних засад кримінального провадження, з урахуванням особливостей, встановлених виключно законом.

Щодо обгрунтування здійснення стороною обвинувачення всіх можливих передбачених законом заходів щодо дотримання прав підозрюваного чи обвинуваченого на захист та доступ до правосуддя, суд виходить з наступного.

Відповідно до ч. 5 ст. 374 КПК України у разі ухвалення вироку за наслідками кримінального провадження, у якому здійснювалося спеціальне досудове розслідування або спеціальне судове провадження (in absentia), суд окремо обгрунтовує, чи були здійснені стороною обвинувачення всі можливі передбачені законом заходи щод дотримання прав підозрюваного чи обвинуваченого на захист та доступ до правосуддя з урахуванням встановлених законом особливостей такого провадження.

Як встановлено судом, ухвалою слідчого судді Київського районного суду міста Харкова від 28 липня 2025 року (справа № 953/7738/25 провадження № 1-кс/953/5390/25) надано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні № 22022220000000271 від 22.03.2022 стосовно підозрювано ОСОБА_5 .

У подальшому, ухвалою Дергачівського районного суду Харківської області від 19 листопада 2025року у межах цієї судової справи було постановлено про розгляд кримінального провадження відносно обвинуваченого ОСОБА_15 за його відсутності (in absentia) шляхом здійснення спеціального судового провадження.

При ухваленні вказаного рішення суд виходив з того, що судовий розгляд за відсутності обвинуваченого відповідає стандартам міжнародного законодавства, зокрема Рекомендаціям Комітету міністрів Ради Європи №6 R (87) 18 щодо спрощення кримінального провадження, а також Резолюції Комітету Ради Європи від 19 січня 1973 рок 75 (11) про критерії, які регламентують здійснення провадження за відсутності обвинуваченого.

Крім того, можливість здійснення судового провадження за відсутності обвинуваченого, тобто здійснення судового розгляду та ухвалення судового рішення за відсутності обвинуваченого, відповідно до усталеної практики Європейського суду з прав людини, не можна розглядати як порушення положень Конвенції про захист пра людини й основоположних свобод з боку держави у разі, коли немає підстав вважати, що обвинувачений не був належно повідомлений про розпочате стосовно нього судове провадження (наприклад, рішення у справах «Да Лус Домінгеш Ферейра проти Бельгії» від 24 травня 2007 року, «Пуатрімоль проти Франції» від 23 листопада 199 року, «Кромбах проти Франції» від 13 лютого 2001 року, «Колоцца проти Італії» від 12 лютого 1985 року, «F.C.B. проти Італії» від 28 серпня 1991 року) [6].

У цьому кримінальному провадженні рішенню про спеціальне судове провадження передували неодноразові неявки обвинуваченого на судові засідання, проведення яких було призначено 04 вересня 2025 року, 13 жовтня 2025 року, 19 листопада 2025 року і про причини своєї неявки обвинувачений суду не повідомляв.

Суд також враховує, що обвинувачений не є громадянином України, є громадянином РФ, а також є військовослужбовцем ЗС РФ, що фактично унеможливило ефективне використання органом досудового розслідування механізму міжнародного співробітництва у кримінальних провадженнях.

Однак незважаючи на наявність складнощів у реалізації міжнародно-правової допомоги між Україною та рф, стороною публічного обвинувачення належним чином здійснювалися спроби належного повідомлення обвинуваченого про пред`явлене йому обвинувачення, виклик обвинуваченого, який здійснювався як шляхом публікац оголошень на офіційному вебсайті Офісу Генерального прокурора так і у ЗМІ загальнодержавної сфери «Урядовий Кур`єр».

У ході судового розгляду, стороною обвинувачення було використано всі надані законом можливості для дотримання прав обвинуваченого (зокрема, права на захист, на доступ до правосуддя).

Стороні захисту було надано достатньо часу для належного забезпечення права на захист обвинуваченого, судовий розгляд відбувався тривалий час, протягом якого обвинувачений у встановленому порядку викликався до суду.

Права та інтереси ОСОБА_5 спочатку захищалися адвокатом ОСОБА_16 потім адвокатом ОСОБА_7 , які діяли на підставі доручення про надання безоплатної вторинної правової допомоги для здійснення захисту за призначенням, та які брали відповідно участь на всіх стадіях судового розгляду.

Захисником було сформульовано та оголошено в судових дебатах позицію захисту, яка полягає у наступному.

Стороною публічного обвинувачення не доведено вчинення саме обвинуваченим ОСОБА_5 інкримінованого йому злочину, в тому числі не надано належних та допустимих доказів на підтвердження вчинення пострілів останнім. У звязку з викладеним, просив виправдати ОСОБА_5 за недоведеністю вчинення ним злочину.

Судом вживалися заходи для виклику обвинуваченого ОСОБА_5 для забезпечення доступу до правосуддя, у зв`язку з чим останній викликався в судові засідання в порядку ст. 323 КПК України: повістки про виклик публікувалися у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження у газетах «Урядовий кур`єр» «Голос України» та на офіційному вебсайті Дергачівського районного суду Харківської області.

У зв`язку з вказаним суд доходить висновку, що стороною публічного обвинувачення було вчинено достатньо та максимально можливих заходів щодо дотримання прав обвинуваченого.

Таким чином, суд вважає, що ОСОБА_5 повинен був знати про розгляд кримінального провадження, та відмовився від здійснення свого права предстати перед українським судом за діяння, вчинені на території суверенної України, та захищати себе безпосередньо в такому суді, що також свідчить про його наміри від ухилення ві кримінальної відповідальності.

У той же час, ухилення обвинуваченого ОСОБА_5 від правосуддя, суд оцінює як реалізацію останнім його невід`ємного права на свободу від самозвинувачення чи самовикриття (п/п. «g» п. 3 ст. 14 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, ст. 63 Конституції України), як одну з ключових гарантій презумпц невинуватості.

У судовому засіданні допит обвинуваченого ОСОБА_5 не здійснювався через проведення судового розгляду в порядку спеціального судового провадження на підставі ч. 3 ст. 323 КПК України, при цьому обвинувачений викликався до суду через засоби масової інформації у передбачений законом спосіб, однак у судове засідання н з`явився.

Повно, всесторонньо, об`єктивно проаналізувавши й оцінивши кожний доказ із точки зору належності, допустимості і достовірності, а сукупність зібраних доказів - з точки зору достатності та взаємозв`язку для ухвалення обвинувального вироку у цьому кримінальному провадженні, враховуючи, що це провадження в цілому справедливим, порушень кримінального процесуального закону під час досудового розслідування допущено не було, та дотримуючись загальних засад кримінального провадження, суд дійшов висновку про обгрунтованість висунутого проти ОСОБА_5 обвинувачення та доведеність стороною обвинувачення під час судового розгляд його винуватості у вчиненні інкримінованого йому злочину.

За змістом ст. 62 Конституції України під час розгляду кримінальних проваджень суд має суворо додержуватись принципу презумпції невинуватості, згідно з яким особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлен обвинувальним вироком. Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачиться на її користь.

Згідно з вимогами ст. 91 КПК України доказуванню у кримінальному провадженні підлягає, зокрема, подія кримінального правопорушення (час, місце, спосіб та інші обставини вчинення кримінального правопорушення), а також винуватість обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення. Обов`язок доказування зазначен обставин покладається на слідчого, прокурора та, в установлених КПК випадках, на потерпілого.

Відповідно до ст. 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» суди застосовують Європейську конвенцію з прав людини та основоположних свобод та практику Європейського суду з прав людини як джерело права.

Частиною 5 статті 9 КПК України передбачено, що кримінальне процесуальне законодавство України застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Європейський суд з прав людини у п. 65 справи «Коробов проти України» (заява №39598/03, остаточне рішення від 21.10.2011) зазначив, що при оцінці доказів суд, як правило, застосовує критерій доведення «поза розумним сумнівом» (див. рішення від 18 січня 1978 року у справі «Ірландія проти Сполученого Королівства» (Ireland v. th United Kingdom), п.161, Series A заява №25). Проте, така доведеність може випливати зі співіснування достатньо переконливих, чітких і узгоджених між собою висновків чи схожих неспростовних презумпцій факту.

Вина обвинуваченого ОСОБА_5 у вчиненні злочину, доведена прокурором у повному обсязі і підтверджується встановленими судом під час спеціального судового провадження в судовому засіданні фактичними відомостями, у розумінні вимог статей 84, 85, 86, 87, 94 КПК України, які містяться в:

-повідомленні слідчого СВ УСБ України в Харківській області про прийняття до провадження, з огляду на яке відповідно до матеріалів ЄО № 336, що надійшли 22.03.2022 з Дергачівського ВП ГУНП в Харківській області, наявна інформація, що 03.03.2022 встановлено порушення законів та звичаїв ведення війни військовослужбовцям підрозділів збройних сил чи інших відомств російської федерації, що полягали у здійсненні обстрілів із використанням артилерійського виду озброєння невстановленими снарядами невстановленого калібру по автомобілю, який рухався за адресою: Харківська область, Харківський район, с. Лісне, в результаті якого громадяни отримал поранення та загинули. Поранені: ОСОБА_12 , 17 років ОСОБА_17 . Загиблі: ОСОБА_18 та донька 9 років;

-витязі з ЄРДР за № 22022220000000271 від 22.03.2022 за фактом вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 438 КК України, зкоротким викладенням обставин про те, що відповідно до матеріалів ЄО №336, що надійшли 22.03.2022 з Дергачівського ВП ГУНП в Харківській області, наявна інформація, щ 03.03.2022 встановлено порушення законів та звичаїв ведення війни військовослужбовцями підрозділів збройних сил чи інших відомств російської федерації, що полягали у здійсненні обстрілів із використанням артилерійського виду озброєння невстановленими снарядами невстановленого калібру по автомобілю, який рухався з адресою: Харківська область, Харківський район, с. Лісне, в результаті якого громадяни отримали поранення та загинули. Поранені: ОСОБА_12 , 17 років ОСОБА_17 . Загиблі: ОСОБА_18 та донька 9 років;

-висновку експерта № 09-366/2022 від 13.10.2022 наданої медичної документації (виписки з медичних карт стаціонарного хворого) у ОСОБА_12 місце вогнепальне уламкове торако-абдомінальне поранення зліва з пораненням нижньої долі лівої легені, діафрагми зліва. Поранення селезінки, тонкого та товстого кишківника. Стан піс лапаротомії від 02.03.22, діафрагмопластики, спленектомії, ушивання поранень тонкого та товстого кишківника. Множинні вогнепальні, уламкові поранення нижніх кінцівок. Нижньодольова вогнепальна пневмонія зліва. Постгеморрагічна анемія;

-висновку експерта № 09-594/2022 від 17.10.2022в зв`язку з артилерійським обстрілом військовослужбовцями підрозділів збройних сил чи відомств Російської Федерації ОСОБА_12 одержав поранення - вогнепально-кульове пораження задньої поверхні грудної клітки з ушкодженням діафрагми, органів черевної порожнини-тонко кішківника та його брижи, товстого кішківника, селезінки з подальшим її видаленням та наявністю вільно розташованої в черевній порожнині кулі калібру 7,62 мм; скрізне кульове поранення м`яких таканин стегна та сліпе осколкове поранення лівої гомілки. За ступенем тяжкості проникаюче вогнепально-кульове поранення задн поверхні грудної клітки з порушенням діафрагм, з наявністю тілесних ушкоджень тонкого та товстого кішківника, селезінки відносяться до ТЯЖКИХ тілесні ушкодження, як небезпечні для життя, (п.п.2.1.1 «Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень Наказ № 6 від 17.01.1995 р МОЗ України» Ступенем тяжкості осколкове поранення лівої гомілки та скрізне кульове поранення м`яких тканин стегна (кожне з них) відносяться до ЛЕГКИХ тілесних ушкоджень, що спричинили за собою короткочасний розлад здоров`я тривалістю понад 6-ти днів, але не більше як 3 тижні (21 день), (згідно п.п. 2.3.1.а, 2.3.3. «Правил судов медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень Наказ № 6 МОЗ України від 17.01.1995 р»);

-протоколі огляду місця події від 13.09.2022 автошляху «М20» з відповідними фототаблицями місця виявлення та огляду автомобіля «BMW» X5;

-висновку експерта № СЕ-19/121-22/12047-БД від 06.10.2022, яким встановлені генетичні ознаки кісткових решток з заднього сидіння автомобіля «BMW» X5, які належать невстановленій особі чоловічої генетичної статі;

-висновку експерта № СЕ-19/121-22/12476-БД від 07.10.2022, згідно якого ОСОБА_19 може бути біологічною матір`ю особи, кісткові решти якої виявлено на задньому сидінні автомобіля «BMW» X5. Ймовірність даної події складає 99,99998%;

-висновку експерта № 10-12/3756-ДМ/384-МК/22 від 12.11.2022, згідно якого на підставі даних судово-медичної експертизи обвуглених фрагментів кісток № 10-12/3756-ДМ/22, відомих обставин справи «...03.03.2022 встановлено порушення законів та звичаїв ведення війни військовослужбовцями підрозділів збройних сил чи інш відомств рф, що полягали у здійсненні обстрілів із використанням артилерійського виду озброєння невстановленими снарядами невстановленого калібру по автомобілю, який попередньо рухався з с.Лісне Харківської області у бік с. Дементіївка, в результаті якого громадяни отримали поранення та загинули ... 13.09.2022 поблизу Дементіївка на узбіччі автошляху М 20, за gps - координатами 50.21395, 36.26186 виявлено згорілий автомобіль BMW X5. Проведено огляд місця події та зафіксовано, що кузов має наскрізні отвори (ймовірно вогнепальні). В салоні згорілого автомобіля виявлено та вилучено біологічні решки (кісткові решки) (попередньо дво осіб)...», враховуючи данні досудового розслідування та проведених генетичних (ДНК) - експертиз, у відповідь на поставленні питання, експерт прийшов до наступних підсумків: Представлені на експертизу фрагменти кісток, що мають ознаки дії термічного фактору (високої температури, полум`я), - обвуглені, сірого, сіро-чорного чорного кольорів, крихкі на дотик. Анатомо-морфологічні особливості, а також структура кісток частково визначається, що дає можливість їх сортування та розподілення по групах. Анатомічні особливості фрагментів кісток, що збереглися, розмірні характеристики дозволяють їх диференціювати і віднести до двох (або більше) скелет людей: дорослої людини та дитини. Також були встановлені фрагменти кісток, що відносяться до скелету дорослої людини, в кількості 31, серед них вбачаються: фрагмент п`яткової кістки, фрагменти газових кісток, фрагменти, що відносяться до трубчастих кісток кінцівок. Вказані фрагменти кісток можуть належати ОСОБА_18 ІНФОРМАЦІЯ_3 , як казано в постанові. Інші кісткові залишки можуть належати до скелетів як дорослої людини, так і дитини віком 8-9 років та описані окремо. За наявними обвугленими фрагментами кісток скелета від трупа ОСОБА_20 встановити причину смерті, а також давність її настання неможливо через термічне руйнування обвуглення тіла. Будь-яких тілесних ушкоджень на збережених кісткових залишках, які можна було би трактувати як прижиттєві, при судово-медичній експертизі трупу не встановлено. Після огляду всіх вилучених з автомобіля та представлених на експертизу фрагментів кісток є невизначені кісткові залишки, впереміш з сторонні металевими та скляними предметами, що сплавлені між собою та пожежне сміття;

-висновку експерта № 10-12/3770-ДМ/385-МК/22 від 12.11.2022, згідно якого на підставі даних судово-медичної експертизи обвуглених фрагментів кісток № 10-12/3770-ДМ/22, відомих обставин справи «...03.03.2022 встановлено порушення законів та звичаїв ведення війни військовослужбовцями підрозділів збройних сил чи інш відомств рф, що полягали у здійсненні обстрілів із використанням артилерійського виду озброєння невстановленими снарядами невстановленого калібру по автомобілю, який попередньо рухався з с.Лісне Харківської області у бік с. Дементіївка, в результаті якого громадяни отримали поранення та загинули ... 13.09.2022 поблизу Дементіївка на узбіччі автошляху М 20, за gps - координатами 50.21395, 36.26186 виявлено згорілий автомобіль BMW X5. Проведено огляд місця події та зафіксовано, що кузов має наскрізні отвори (ймовірно вогнепальні). В салоні згорілого автомобіля виявлено та вилучено біологічні решки (кісткові решки) (попередньо дво осіб)...», враховуючи данні досудового розслідування та проведених генетичних (ДНК) - експертиз, у відповідь на поставленні питання, експерт прийшов до наступних підсумків: Представлені на експертизу фрагменти кісток, що мають ознаки дії термічного фактору (високої температури, полум`я), - обвуглені, сірого, сіро-чорного т чорного кольорів, крихкі на дотик. Анатомо-морфологічні особливості, а також структура кісток частково визначається, що дає можливість їх сортування та розподілення по групах Анатомічні особливості фрагментів кісток, що збереглися, розмірні характеристика дозволяють їх диференціювати і віднести до двох (або більше) скелет людей: дорослої людини та дитини. Також були встановлені фрагменти кісток, що відносяться до скелету дитячого чи підліткового віку - фрагменти скроневої кістки, кісток кисті та стопи, малогомілкових кісток, променевих та ліктьових кісток. Вказані фрагменти кісток можуть належати до скелету дитини 8-9 років, а саме ОСОБА_10 ІНФОРМАЦІЯ_4 , як вказано 5 постанові. За наявними обвугленими фрагментами кісток скелета від трупа ОСОБА_10 встановити причину смерті, а також давність її настання неможливо через термічне руйнування та обвуглення тіла. Будь-яких тілесних ушкоджень на збережених кісткових залишках, які можна було би трактувати я прижиттєві, при судово-медичній експертизі трупу не встановлено. Після огляду всіх вилучених з автомобіля та представлених на експертизу фрагментів кісток є невизначені кісткові залишки, впереміш з сторонніми металевими та скляними предметами, що сплавлені між собою та пожежне сміття;

-висновку експерта № 09-447/2024 від 27.07.2024 у ОСОБА_11 мали місце: вогнепальне осколкове проникаюче поранення грудної клітини ліворуч з пораненням 1,2 і 6-го сегментів лівої легені. Вогнепальний перелом 4 ребра ліворуч, лівобічний малий пневмоторакс. Враховуючи характер ушкодження, можна вважати, що воно могл утворитися від травматичної ударно-пробивної дії тупих твердих предметів з обмеженою травмуючою поверхнею, які могли утворитися в умовах вибуху, не пізніше строку звернення потерпілої до лікувальної установи. За ступенем тяжкості: вогнепальне осколкове проникаюче поранення грудної клітини ліворуч з пораненням 1,2 і 6- сегментів лівої легені відноситься до ТЯЖКИХ тілесних ушкоджень, за ознакою небезпеки для життя (п.п.2.1.1, п.п.2.1.3.б «Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень Наказ № 6 від 17.01.1995 р МОЗ України»), а вогнепальний перелом 4 ребра ліворуч, лівобічний малий гемопневмоторакс відноситьс до ушкоджень СЕРЕДНЬОГО ступеня тяжкості, яке спричинило за собою тривалий розлад здоров`я понад 3-х тижнів (21 дня) згідно (п.п.2.2 1а,б,в і 2.2.2. «Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень», затверджених Наказом № 6 МОЗ України від 17 січня 1995 року). Між отриманими у ОСОБА_1 пораненнями та подальшим перебуванням її на лікуванні є прямий причинно-наслідковий зв`язок;

-висновку експертів № 25047/1693 від 26.03.2025, згідно якого на поверхні зразків 1-3 сліди нафтопродуктів та пально-мастильних матеріалів, які відносяться до горючих рідин, відсутні, на що вказують результати тонкошарової хроматографії. На поверхні зразків 1-3 сліди легкозаймистих рідин відсутні, на що вказують результат газорідинної хроматографії; осередкова зона досліджуваної пожежі співпадає із зоною горіння та була сформована в об`ємі салону автомобіля «BMW X5» р/н НОМЕР_3 ; джерело запалювання на досліджуваній пожежі утворилося в результаті дії боєприпасу (-ів) та відноситься до однієї або декількох груп: «Теплові прояви іско механічного походження», «Тепло, отримане від більше розігрітого або розпеченого тіла»; технічною причиною пожежі в автомобілі «BMW X5» р/н НОМЕР_3 , є займання горючих матеріалів в об`ємі салону під впливом джерела запалювання, яке відноситься до однієї або декількох груп: «Теплові прояви іскор механічног походження», «Тепло, отримане від більше розігрітого або розпеченого тіла», що утворилося в результаті дії боєприпасу (-ів); встановити час який тривала досліджувана пожежа не уявляється за можливе в зв`язку з відсутністю необхідних для його встановлення необхідних інформаційних даних;

-протоколі пред`явлення для впізнання за фотознімками від 25.09.2024, в якому потерпіла ОСОБА_11 на запитання слідчого відповіла: 02.03.2022 військовослужбовцями підрозділів збройних сил чи інших відомств РФ здійснено обстріл із використанням невстановленого виду озброєння невстановленими снарядами невстановлено калібру по автомобілю нашої сім`ї «BMW X5», який рухався за адресою: Харківська область, Харківський район, с. Дементіївка, в результаті якого поранено ОСОБА_11 та її сина ОСОБА_12 , ІНФОРМАЦІЯ_5 , загинули її чоловік та донька ОСОБА_18 , ІНФОРМАЦІЯ_3 , та ОСОБА_10 , ІНФОРМАЦІЯ_6 , після даного злочину во бачила російського військового в танковій шапці біля якого були ще два військових і які йому казали - «зачем ты это сделал?» на що він відповів - «был приказ стрелять по всему что едет», даний військовий на вигляд 19-ти років, смугле обличчя, чорні волоси, чорні вуса, зростом близько 170-180 см, середньої статури. На запитання, ч впізнає вона когось з осіб, зображених на фотознімках, вона вказала на особу під № 7 зліва направо. Відповідно до довідки до протоколу на фотознімку № 7 ОСОБА_5 ;

-протоколі пред`явлення для впізнання за фотознімками від 25.09.2024, в якому потерпіла ОСОБА_11 на запитання слідчого відповіла: 02.03.2022 військовослужбовцями підрозділів збройних сил чи інших відомств рф здійснено обстріл із використанням невстановленого виду озброєння невстановленими снарядами невстановлено калібру по автомобілю нашої сім`ї «BMW X5», який рухався за адресою: Харківська область, Харківський район, с. Дементіївка, в результаті якого поранено ОСОБА_11 та її сина ОСОБА_12 , ІНФОРМАЦІЯ_5 , загинули її чоловік та донька ОСОБА_18 , ІНФОРМАЦІЯ_3 , та ОСОБА_10 , ІНФОРМАЦІЯ_6 , після даного злочину во бачила російського військового в танковій папці біля якого були ще два військових і які йому казали - «зачем ты это сделал?» на що він відповів - «был приказ стрелять по всему что едет», даний військовий на вигляд 19-ти років, смугле обличчя, чорні волоси, чорні вуса, зростом близько 170-180 см, середньої статури. На запитання, ч впізнає вона когось з осіб, зображених на фотознімках, вона вказала на особу під № 2 зліва направо. Відповідно до довідки до протоколу на фотознімку № 2 ОСОБА_5 ;

-заяві потерпілого ОСОБА_12 від 09.09.2024, згідно якої останній надав фото військовослужбовця, причетного до розстрілу 02.03.2022 автомобілю «BMW» р/н НОМЕР_3 на автошляху до н.п. Дементіївка в ході якого загинули його батько ОСОБА_18 , ІНФОРМАЦІЯ_3 , та сестра ОСОБА_10 , ІНФОРМАЦІЯ_4 , також завдано фізичн шкоди йому та його матері ОСОБА_11 , ІНФОРМАЦІЯ_7 , у вигляді вогнепальних поранень. До заяви додано фотознімок військовослужбовця, який розстріляв їх автомобіль;

-висновку експерта № СЕ-19/121-25/2845-БЛ від 07.02.2025, згідно якого 24.01.2025 від потерпілої ОСОБА_11 отримано металевий фрагмент схожий на кулю, який був вилучений в ході операційного втручання з тіла її сина. Наданий на дослідження предмет є складовою частиною кулі - сталевий осердям оболонкової ку великокаліберного (кулеметного/гвинтівкового патрона калібру 12,7х108 мм, який призначений для проведення пострілу з нарізної вогнепальної зброї відповідного калібру та типорозміру патронника (кулемети, гвинтівки тощо);

-висновку експерта № 25077 від 26.01.2026,згідно якого вартість матеріального збитку, завданого власнику автомобіля «BMW X5» р/н НОМЕР_3 , приймається у розмірі ринкової вартості автомобіля «BMW X5» р/н НОМЕР_3 на момент пошкодження у результаті пошкодження від збройної агресії РФ проти України (03.03.2022 складає: 2 013 965,43 грн (два мільйони тринадцять дев`ятсот шістдесят п`ять грн. 43 коп.), що в доларовому еквіваленті за курсом Національного банку України на дату оцінки складає 68 841,99 доларів США (шістдесят вісім тисяч вісімсот сорок одна доларів 99 центів).

Під час судового розгляду стороною захисту не ставилось питання щодо визнання будь-яких доказів сторони обвинувачення недостовірними чи недопустимими. Будь-яких інших доказів в ході судового розгляду сторонами з боку обвинувачення та захисту, які були вільними у використанні своїх прав, у межах та у спосіб, передбачени КПК України, суду надано не було.

Всі вищенаведені докази, досліджені в судовому засіданні, оцінені судом як належні та допустимі, містять інформацію щодо предмету доказування у цьому кримінальному провадженні тав своїй сукупності є достатньо переконливими, чіткими і узгодженими між собою та доводять вину ОСОБА_5 у вчиненні злочину, передбаченого ч. ст. 438 КК України.

Суд не приймає доводи захисника про те, що не доведено вчинення злочину ОСОБА_5 , оскільки судом достовірно встановлено, що внаслідок обстрілу ОСОБА_9 та малолітня ОСОБА_10 загинули на місці, а ОСОБА_11 та неповнолітній ОСОБА_12 отримали відповідні поранення.

Суд вважає, що особу, яка здійснювала постріли, встановлено за допомогою низки доказів, зокрема за допомогою протоколів пред`явлення для впізнання за фотознімками та фото обвинуваченого, яке було видане потерпілим ОСОБА_12 09.09.2024.

Зазначені докази є допустимими, належними, та узгоджуються між собою, що свідчить про встановлення особи обвинуваченого поза розумним сумнівом.

Обставини, які пом`якшують або обтяжують покарання.

Відповідно до ст. 66 КК України обставин, які пом`якшують покарання ОСОБА_5 , судом не встановлено.

Зміст пункту 11 частини першої статті 67 КК України свідчить, що для її застосування необхідно встановити: 1) факт дії воєнного стану; 2) причинний зв`язок між умовами такого стану та способом вчинення злочину; 3) використання винним об`єктивних обмежень або особливостей правового режиму для полегшення реалізац злочинного наміру (постанова Верховного Суду від 19 лютого 2026 року у справі № 163/790/24 (провадження № 51-1825 км 24)).

Судом встановлено, що у зв`язку з військовою агресією Російської Федерації проти України Президент України Указом від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24 лютого 2024 року № 2102-IX, увів воєнний стан на всій території України, який неоднораз продовжував.

З огляду на матеріали кримінального провадження судом встановлено не лише факт дії воєнного стану, а й зв`язок між умовами такого стану та способом вчинення злочину ОСОБА_5 .

Згідно з пунктом 11 частини першої статті 67 КК України обставиною, що обтяжує покарання ОСОБА_5 , є вчинення злочину з використанням умов воєнного стану.

Мотиви призначення покарання.

Вивченням відомостей про особу ОСОБА_5 установлено, що він є уродженцем с. Могойтуй Могойтуйського району Читинської області РФ, проходить службу в 237 танковому полку ІНФОРМАЦІЯ_8 .

Відповідно до змісту статей 50, 65 КК України покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових злочинів як засудженими, так і іншими особами. Суд, при призначенні покарання, враховує ступінь тяжкості вчиненого злочину, особу винного та обставини, що пом`якшують т обтяжують покарання. Особі, яка вчинила злочин, має бути призначено покарання, необхідне й достатнє для її виправлення та попередження нових злочинів.

Виходячи з засади співмірності, призначене покарання за своїм видом і розміром має бути адекватним (відповідним) характеру вчинених дій, їх небезпечності та відомостями про особу винного. При виборі заходу примусу мають значення й повинні братися до уваги обставини, які його пом`якшують і обтяжують. Без урахування належної оцінки всіх цих обставин у своїй сукупності обрана міра покарання не може вважатися справедливою.

Згідно з ч. 6 ст. 368 КПК України, обираючи і застосовуючи норму закону України про кримінальну відповідальність до суспільно небезпечних діянь при ухваленні вироку, суд враховує висновки щодо застосування відповідних норм права, викладені в постановах Верховного Суду.

Верховний Суд у своїй постанові від 02 листопада 2021 року (справа № 750/5031/18, провадження № 51-2761км21) зазначив, що процес призначення покарання, а саме врахування усіх факторів, які мають бути взяті до уваги для обрання виду та розміру покарання, слід розцінювати як сукупність етапів, послідовність яких має значен для прийняття обгрунтованого судового рішення в цій частині. При цьому первинним етапом має бути оцінка ступеня тяжкості злочину, який має значною мірою звузити межі для прийняття конкретного рішення щодо виду та розміру покарання. Наступним етапом вже є врахування обставин, які позитивно або негативно характеризую особу винного, та обставин, які пом`якшують чи обтяжують покарання. Водночас, визначені у ст. 65 КК загальні засади призначення покарання наділяють суд правом вибору однієї із форм реалізації кримінальної відповідальності - призначити покарання або звільнити від покарання чи від його відбування, завданням якої є виправлен та попередження нових злочинів. Ця функція за своєю правовою природою є дискреційною, оскільки потребує врахування та оцінки конкретних обставин справи, ступеня тяжкості вчиненого злочину, особи винного, обставин, що впливають на покарання.

Відповідно до вимог ст. 65 КК України при призначенні покарання ОСОБА_5 суд бере до уваги ступінь тяжкості вчиненого злочину, а також відсутність об`єктивних даних на підтвердження щирого каяття з боку обвинуваченого.

Разом з тим, суд ураховує, що ОСОБА_5 вчинив злочин, який відповідно до ст. 12 КК України, відноситься до особливо тяжкого злочину проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, під час дії воєнного стану, який введений на території України відповідно до Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Пр введення воєнного стану в Україні», що свідчить про підвищену суспільну небезпечність вчиненого.

За таких обставин справи, суд вважає за необхідне призначити обвинуваченому ОСОБА_5 покарання за ч. 2 ст. 438 КК України у виді довічного позбавлення волі, яке є необхідним і достатнім для його виправлення та попередження вчинення нових злочинів.

Приймаючи таке рішення, суд також враховує наслідки вчиненого злочину у виді вбивства двох осіб, одна з яких є малолітньою дитиною, ІНФОРМАЦІЯ_4 , та у виді завдання ще двом особам тілесних ушкоджень середньої тяжкості та тяжких.

Мотиви ухвалення інших рішень щодо питань, які вирішуються судом при ухваленні вироку, та положення закону, якими керувався суд.

Відповідно до п. 7 ч. 9 ст. 100 КПК України, питання про спеціальну конфіскацію та долю речових доказів і документів, які були надані суду, вирішується судом під час ухвалення судового рішення, яким закінчується кримінальне провадження. При цьому: документи, що є речовими доказами, залишаються в матеріалах кримінально провадження протягом усього часу їх зберігання.

У зв`язку з викладеним, на підставі п. 7 ч. 9 ст. 100 КПК України, речові докази, які постановою слідчого долученідо матеріалів кримінального провадження, необхідно залишити в цих матеріалах протягом усього часу їх зберігання.

Відповідно до статей 124, 126 КПК України, суд стягує з обвинуваченого на користь держави документально підтверджені витрати на залучення експерта.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 368-371, 373-376, 392, 395 КПК України, суд

ухвалив:

ОСОБА_5 визнати винуватим у пред`явленому обвинуваченні у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 438 КК України (в редакції до 24.10.2024), та призначити йому покарання у виді довічного позбавлення волі.

Початок строку відбування покарання ОСОБА_5 обраховувати з моменту приведення вироку до виконання, тобто з дня фактичного його затримання.

Речові докази по справі, які постановою слідчого долученідо матеріалів кримінального провадження, залишити в цих матеріалах протягом усього часу їх зберігання.

Стягнути з ОСОБА_5 користь держави процесуальні витрати за проведення експертиз: судово-балістичної експертизи від 03.10.2022 № СЕ-19/121-22/12541-БЛ на суму 755,12 грн; судової молекулярно-генетичної експертизи від 07.10.2022 № СЕ-19/121-22/12476-БД на суму 1 021,72 грн; судової молекулярно-генетичної експертизи ві 29.09.2022 № СЕ-19/121-22/12046-БД на суму 1 255,55 грн; судової молекулярно-генетичної експертизи від 06.10.2022 № СЕ-19/121-22/12047-БД на суму 6 320,54 грн; судово-балістичної експертизи від 17.12.202.4 № СЕ-19/121-24/37009-БЛ на суму 1 989,75 грн; судово-балістичної експертизи від 07.02.2025 № СЕ-19/121-25/2845-БЛ н суму 1 989,75 грн; комплексної судової пожежно-технічної експертизи та експертизи з дослідження нафтопродуктів і пально-мастильних матеріалів від 26.03.2025 № 25047/1693 суму 34 350,48 грн.

Вирок може бути оскаржений до Харківського апеляційного суду через Дергачівський районний суд Харківської області протягом тридцяти днів з дня його проголошення.

Вирок набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо таку не подано. У разі подання апеляційної скарги вирок, якщо його не скасовано, набирає законної сили після ухвалення рішення судом апеляційної інстанції.

Копію вироку негайно після його проголошення вручити прокурору. Учасники судового провадження мають право отримати в суді копію вироку. Учаснику судового провадження, який не був присутній в судовому засіданні, копія судового рішення надсилається не пізніше наступного дня.

Головуючий - суддя ОСОБА_1

судді ОСОБА_2

ОСОБА_3